

Որակի հռչակագիր Փոստային և սուրհանդակային ծառայություն

Ընդհանուր տեղեկատվություն վիճակագրական արտադրանքի մասին		
0.1	Անվանումը	Փոստային և սուրհանդակային ծառայություն
0.2	Ոլորտը	Տրանսպորտ
0.3	Պատասխանատու մարմինը, բաժինը, անձը և այլն	Արմստատ Տրանսպորտի և կապի վիճակագրության բաժին Բաժնի պետ Անահիտ Ներսիսյան Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության պող., Կառավարական տուն 3 Հեռախոս՝ + 374 11 582949 Էլ. փոստ՝ anahit_nersisyan@armstat.am , info@armstat.am
0.4	Նպատակը և պատմությունը	Օգտագործողներին տրամադրել արդիական տեղեկատվություն փոստային և սուրհանդակային ծառայության (փոստի, նամակների և բացիկների, ծանրոցածրարների և ծանրոցների առաքման, փոստային և սուրհանդակային գործունեությունից ստացված հասույթների (առանց ավելացված արժեքի հարկի) և ծախսերի) վերաբերյալ: Ցուցանիշների հաշվառումն ունի երկար տարիների պատմություն և վարվում է 20-րդ դարի 10-ական թվականներից: Տարիների ընթացքում այն պարբերաբար կատարելագործվել է՝ միջազգային դասակարգումներին, ցուցանիշների կազմին և այլ չափորոշիչներին համադրելիությունն ապահովելու նկատառումներով:
0.5	Օգտագործողները և կիրառումը	Վիճակագրական տեղեկատվության հիմնական օգտագործողներն են պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները, հասարակական, գիտակրթական, ֆինանսական կազմակերպությունները, գործարար համայնքը, զանգվածային լրատվամիջոցները, միջազգային կազմակերպությունները և այլն: Փոստային և սուրհանդակային ծառայության ցուցանիշները կիրառվում են փոստային և սուրհանդակային ծառայությունների բնագավառներում ռազմավարությունների մշակման, մարտավարական խնդիրների լուծման, բիզնես միջավայրի վերլուծության, զարգացման միտումների բացահայտման և այլ նպատակներով:
0.6	Տեղեկությունների աղբյուրները	Ցուցանիշների կազմման հիմնական աղբյուրը վիճակագրական հաշվետվություններով իրավաբանական անձանցից և անհատ ձեռնարկատերերից ամսական և եռամսյակային պարբերականությամբ հավաքվող տվյալներն են:
0.7	Տվյալների հավաքման	Տվյալները հավաքվում են «Պաշտոնական վիճակագրության մասին» օրենքի և «Հնգամյա վիճակագրական ծրագրի» հիման վրա, ինչպես

	իրավական լիազորությունը	նաև ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի 2016թ. հունիսի 20-ի «Վիճակագրական տվյալների հավաքման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 05-Ն և «Տարեկան վիճակագրական ծրագիրը հաստատելու մասին» որոշումների հիման վրա:
0.8	Ռեսպոնդենտների (սկզբնական տեղեկություններ ներկայացնողների) ծանրաբեռնվածությունը	Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածություն չի հաշվարկվում:
1 Բովանդակություն		
1.1	Բովանդակության նկարագիրը	<p>Փոստային և սուրհանդակային ծառայությունը ներառում է փոստային և սուրհանդակային առաքումները, փոստային ծառայությունը, սուրհանդակային ծառայությունը և հատուկ կապի ծառայությունը:</p> <p>Փոստային և սուրհանդակային ծառայությունները ներառում են`</p> <ul style="list-style-type: none"> • ազգային փոստի բաժանմունքներից փոստի, ծանրոցների, ծանրոցածրարների (բանդերոլների) փաթեթների հանում, տեսակավորում, բաշխում, տեղավորում և տեղ հասցնում, • «ցպահանջ» թղթակցության մշակում, • փոստային նամականիշների, բացիկների, ծրարների վաճառք, • պայմանագրային հիմունքներով պարբերական մամուլի տարածում, • հատուկ կապ և կառավարական սուրհանդակային գործունեություն (ֆելդեգերային ծառայություններ), • ազգային փոստից բացի այլ կազմակերպությունների կողմից նամակների, ծանրոցների, ծանրոցածրարների (բանդերոլների) հանում, տեղափոխում և տեղ հասցնում:
1.2	Վիճակագրական հասկացություններ	<p><i>Հիմնական հասկացություններ</i></p> <p>Փոստային և սուրհանդակային ծառայության ծավալներն որոշվում են ըստ հաղորդակցության առանձին տեսակների` ներհանրապետական և միջազգային, որից Անկախ Պետությունների Համագործակցության երկրներ:</p> <p>Փոստային գործունեությունը փոստային առաքանու, ինչպես նաև դրամական միջոցների փոստային փոխադրությունների ընդունումը, մշակումը, փոխադրումը և հանձնումն ապահովող ծառայություն է, որն իրենից ներկայացնում է տեխնիկական և տրանսպորտային միջոցների միասնական արտադրատեխնոլոգիական համալիր:</p> <p>Փոստային առաքումը փոստային առաքանու (հասցեագրված նամակագրական թղթակցություն, փոստային ծանրոցներ ու փոստային բեռնարկեր, համապատասխան փաթեթավորումով</p>

		<p>տպագիր հրատարակություններ) ընդունումը, մշակումը, փոխադրումը և հանձնումն է հասցեատիրոջը:</p> <p>Փոստային ծառայությունները գործողություն կամ գործունեություն է փոստային առաքանու (բացառությամբ՝ հատուկ առաքանու) ընդունման, մշակման, փոխադրման և հանձնման, ինչպես նաև դրամական միջոցների փոստային փոխադրությունների իրականացման և բաժանորդագրված պարբերականների առաքման գծով:</p> <p>Սուրհանդակային ծառայությունը փոստային գործունեության տեսակ է, որի դեպքում փոստային առաքանին առաքման ամբողջ ժամանակահատվածում՝ ուղարկողից մինչև հասցեատեր ուղեկցվում է միննույն իրավաբանական անձի կամ անհատ ձեռնարկատերի կողմից:</p> <p>Հատուկ կապի ծառայությունը փոստային գործունեության տեսակ է, որն ապահովում է հատուկ առաքանիների (փոստային առաքանի, որը պարունակում է միայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և միջազգային պայմանագրերով պահպանվող գաղտնի տեղեկություններ և առարկաներ, թանկարժեք մետաղներ և թանկարժեք քարեր, ինչպես նաև դրանցից պատրաստված զարդեր, Հայաստանի Հանրապետության դրամական նիշեր, տարադրամ, որոնք ուղարկվում կամ ստացվում են իրավաբանական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերի կողմից) ընդունումը, մշակումը, փոխադրումը և հանձնումը:</p> <p><i>Ճյուղային ընդգրկունություն</i></p> <p>Փոստային և սուրհանդակային գործունեության վիճակագրական դիտարկումները ներառում են Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳՏՀԴ խմբ. 2)՝ փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն (բաժին H), որտեղ ներառված են ավտոձանապարհային բոլոր փոխադրումները՝ անտառանյութի, կենդանիների, սառեցրած, ծանրաքարշ, կիտվածքով բեռների, ներառյալ ցիստեռներով փոխադրումներն, այդ թվում՝ գյուղացիական տնտեսություններում հավաքված կաթի փոխադրումը, ավտոմոբիլների, ադրի և այլ տարբեր թափոնների (բացառությամբ հավաքման և վերամշակման ծառայությունները), ներառվում է նաև բեռնատար մեքենաների հանձնումը վարձակալության՝ վարորդով կամ օպերատորով, ինչպես նաև փոստային և սուրհանդակային ծառայությունները:</p> <p>Փոստային և սուրհանդակային գործունեության հատվածը ներառում է փոստային և սուրհանդակային գործունեությունը՝ տարբեր քաշի</p>
--	--	--

		<p>Ծանրոցների, փաթեթների, նամակների ընդունումը, փոխադրումը, տեղ հասցնումը: Այստեղ ներառվում է փոստի ազգային օպերատորի և փոստային և սուրհանդակային ծառայություններ մատուցող այլ կազմակերպությունների գործունեությունը:</p> <p>Այս հատվածն ընդգրկում է համակողմանի պայմանագրի հիման վրա իրականացվող փոստային գործունեությունը, ինչպես նաև այլ փոստային և սուրհանդակային գործունեությունները:</p> <p>Այստեղ ներառվում են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • փոստի ազգային օպերատորի գործունեությունը՝ համակողմանի պայմանագրի հիման վրա մեկ կամ ավելի օպերատորների կողմից իրականացվող փոստային գործունեությունը: Այն ներառում է նաև ենթակառուցվածքների ծառայությունները, ներառյալ մանրածախ առևտրով զբաղվող կետերի ծառայությունները, սպասարկումը, տեսակավորման և մշակման սարքավորանքի շահագործումը, փոստային առաքանու հավաքումը և փոխադրումը փոստային բաժանմունքներ: Առաքանին ընդգրկում է նամակները, բացիկները, տպագրած նյութերը (թերթեր, պարբերական հրատարակություններ, գովազդային նյութեր և այլն), փաթեթները, ծանրոցները, փաստաթղթերը, ներառվում է նաև համակողմանի պայմանագրով նախատեսված այլ ծառայությունների մատուցումը: • ներքին և միջազգային առաքանու ստացում, փոխադրում, տեղ հասցնում, համակողմանի պայմանագրի հիման վրա գործող օպերատորների կողմից, իրենց պատկանող մեկ կամ մի քանի տրանսպորտային միջոցներով, ինչպես նաև հասարակական տրանսպորտով: • փոստային նամակների, բացիկների հավաքում փոստարկղերից կամ փոստային բաժանմունքներից: • առաքանու (ներքին և միջազգային) ստացում, տեսակավորում, փոխադրում, տեղ հասցնում՝ այլ կազմակերպությունների կողմից (բացի համընդհանուր պայմանագրի հիման վրա գործող ծառայությունների մատակարարների), իրենց պատկանող մեկ կամ մի քանի տրանսպորտային միջոցներով, ինչպես նաև հասարակական տրանսպորտով : • առաքանու հանձնումը բնակության (գտնվելու) վայրում:
--	--	---

		<p>Բացառում է փոստային համակարգում իրականացվող փոխադրագրահաշվարկը, դրամարկղային ծառայությունները և անկանխիկ դրամափոխանցումները, ինչպես նաև տարբեր տրանսպորտային միջոցներով բեռնափոխադրման ծառայությունները:</p> <p><i>Աշխարհագրական ընդգրկունություն</i></p> <p>Ընդգրկում է Հայաստանի Հանրապետությունը:</p> <p><i>Հրապարակման խմբավորումներ</i></p> <p>Տվյալները հրապարակվում են ըստ հաղորդակցության տեսակների:</p>
2. Ժամանակայնություն		
2.1	Հաշվետու ժամանակահատվածը	Ամսական, եռամսյակային
2.2	Հրապարակման ամսաթիվը	Ամսական յուրաժամանակ (օպերատիվ) տվյալները հրապարակվում են հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 35/36-րդ օրը, իսկ տարեկան ցուցանիշները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող տարվա 4-րդ եռամսյակում:
2.3	Ճշտապահություն	Տվյալները հրապարակվում են տարեկան ծրագրերով հրապարակման ժամանակացույցին համապատասխան և սահմանված ժամկետներից ուշացումներ չեն արձանագրվել:
2.4	Հաճախականությունը	Ամսական, եռամսյակային
3. Ճշգրտություն		
3.1	Ընդհանուր ճշգրտություն	<p>Ընդհանուր ճշգրտությանն առնչվող կոնկրետ քանակական չափումներ չեն իրականացվում: Հետազոտությունը գլխավորապես հիմնված է իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի ընտրանքային դիտարկումների վրա: Հետազոտության մեջ տնտեսվարող սուբյեկտների ընդգրկումը և դրանց կողմից պաշտոնական վիճակագրական տեղեկությունների պարտադիր տրամադրումն ամրագրված է վիճակագրության ոլորտը կարգավորող իրավական փաստաթղթերում:</p> <p>Պատասխանների մակարդակը մոտ 98% է:</p>
3.2	Անճշտության աղբյուրները	<p>Տվյալների հավաքումն իրականացվում է համատարած հաշվառման սկզբունքով, որի համար հիմք է հանդիսանում վիճակագրական բիզնես ռեգիստրը:</p> <p>Սահմանված ժամկետում վիճակագրական տվյալների չներկայացման դեպքում կրկնվում են նախորդ ժամանակաշրջանի տվյալները:</p>
3.3	Ճշգրտության չափումները/	-

	չափելիությունը	
4 .Համադրելիություն		
4.1	Ժամանակագրական համադրելիություն	Մինչև 1998թ.-ը ցուցանիշը ներկայացվել է Ժողովրդական տնտեսության ճյուղերի համամիութենական դասակարգչին (ԺՏՃՀԴ) համապատասխան: 1998- 2001թթ. կիրառվել է Միջազգային ստանդարտ ճյուղային դասակարգչի (ՄՍՃԴ) 3-րդ խմբագրությունը (ՄԱԿ): Սկսած 2002թ.-ից ցուցանիշը ներկայացվում է Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչին համապատասխան (մշակված ԵՄ վիճակագրական ծառայության կողմից հաստատված Տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչի՝ NACE, հիման վրա): 2010թ.-ից կիրառվում է ՏԳՏՀԴ խմբ.2-ը:
4.2	Համադրելիությունն այլ վիճակագրության հետ	Առկա է համադրելիություն այլ աղբյուրներից ստացվող վիճակագրության (օրինակ՝ կազմակերպությունների տնտեսական գործունեության հետազոտության) հետ:
4.3	Նախնական և վերջնական վիճակագրության միջև փոխկապվածությունը	<p>Առաջին անգամ հրապարակված տվյալներն որակվում են նախնական: Հրապարակված տվյալների փոփոխություններն ուղեկցվում են բացատրական ծանոթագրություն ներով:</p> <p>Նախնական տվյալները վերանայվում են տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից ներկայացված ճշգրտումների և այլ ստուգաճշտումների հիման վրա: Վերջնական տվյալները ներկայացվում են տարեկան հրապարակումներում:</p>
5 .Մատչելիություն		
5.1	Տարածման ձևաչափ	<p>Ամսական հրապարակումներ</p> <p>«Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց (հայերեն): «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը բնութագրող տվյալները հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ» (հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն)</p> <p>Տարեկան հրապարակումներ</p> <p>«Հայաստանի վիճակագրական տարեգիրք» (հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն): «Հայաստանը թվերով» վիճակագրական ժողովածու (հայերեն և անգլերեն):</p> <p>Տվյալների բազաներ</p> <p>http://armstatbank.am/pxweb/hy/ArmStatBank/?rxid=602c2fcf-531f-4ed9-b9ad-42a1c546a1b6</p>

		<p>Ինտերնետային հասցե Հրապարակումների էլեկտրոնային տարբերակները հասանելի են հայերեն (ամբողջական), ռուսերեն և անգլերեն, հետևյալ հասցեով. http://www.armstat.am/am/?nid=82:</p>
5.2	<p>Հիմնական նյութերը. Պահպանումն ու կիրառելիությունը</p>	<p>Ռեսպոնդենտներից հավաքվող վիճակագրական հաշվետվությունները պահպանվում են ինչպես թղթային, այնպես էլ էլեկտրոնային եղանակով: Էլեկտրոնային շտեմարանները ներառում են</p> <p>Իրավաբանական անձանց համար. ա/ իրավաբանական անձի ծածկագիրը բ/ հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ), գ/ պետական ռեգիստրում գրանցման համարը, դ/ իրավաբանական անձի լրիվ անվանումը, ե/ կազմակերպական-իրավական ձևը, զ/ իրավաբանական անձի գործունեության իրականացման վայրը (փոստային հասցեն), հեռախոսահամարը, ինչպես նաև հայեցողական կարգով էլեկտրոնային փոստի հասցեն, է/ իրականացված շինարարության ծավալը (առանց ավելացված արժեքի և այլ անուղղակի հարկերի), Անհատ ձեռնարկատերերի համար. ա/ անունը, ազգանունը, բ/ հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ), գ/ պետական ռեգիստրում գրանցման համարը, դ/անհատ ձեռնարկատերերի գործունեության իրականացման վայրը (փոստային հասցեն), հեռախոսահամարը, ինչպես նաև հայեցողական կարգով էլեկտրոնային փոստի հասցեն, ե/ իրականացված շինարարության ծավալը (առանց ավելացված արժեքի և այլ անուղղակի հարկերի)</p>
5.3	<p>Այլ տեղեկատվություն</p>	<p>Առկա է տեղեկատվություն Ընդհանուր վիճակագրական բիզնես-գործընթացի մոդելի համաձայն հետևյալ հասցեով՝ https://www.armstat.am/am/?nid=373:</p>
5.4	<p>Այլ տեղեկատվություն</p>	<p>Փոստային և սուրհանդակային գործունեության հիմնական ցուցանիշների հաշվարկման վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը զետեղված է ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի 2018թ. նոյեմբերի 12-ի «Փոստային և սուրհանդակային գործունեության մասին» Ձև 1-փոստ (ամսական) վիճակագրական հաշվետվության ձևը և լրացման հրահանգը հաստատելու մասին» թիվ 64-Ն որոշմամբ հաստատված հավելված 2-ում:</p> <p>Մեթոդաբանական պարզաբանումներ են առկա նաև «Հայաստանի վիճակագրական տարեգրքում», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույցների եռամսյակային թողարկումներում:</p>

6. Լրացուցիչ փաստաթղթավորում		
6.1		Լրացուցիչ փաստաթղթավորում առկա չէ: